

Příhláška pohledávky

Zjistí-li insolvenční soud, který rozhoduje o pravosti nebo výši popřené pohledávky, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, musí žalobu pro předčasnost zamítnout bez zřetele k tomu, zda předmětem sporu je vykonatelná pohledávka. O uplynutí lhůty k podání žaloby nebo o koncentraci popěrného úkonu ve smyslu ustanovení § 199 odst. 3 insolvenčního zákona nemá smysl hovořit. Zamítnutí žaloby pro předčasnost v takové situaci vrací přezkum pohledávky (lhostejno zda vykonatelné) do stadia před přezkumným jednáním; výsledky dosavadního přezkumu pohledávky jsou nepoužitelné a osoba oprávněná popřít pohledávku tak po odstranění vad přihlášky může učinit (chce-li zabránit zjištění pohledávky, musí učinit) bez zřetele k tomu, zda (a v jaké podobě) popřela pohledávku před zamítnutím žaloby pro předčasnost.

Obsahuje-li přihláška pohledávky do insolvenčního řízení údaje, jež nezaměnitelným způsobem identifikují skutek (skutkový děj), na jehož základě insolvenční věřitel přihlašuje svůj nárok (v peněžité formě) do insolvenčního řízení, ale tento věřitel (přihlašovatel pohledávky) ani do skončení přezkumného jednání nevyklíčil všechny skutečnosti významné pro posouzení, zda jde o pohledávku pravou, uplatněnou ve správné výši a ve správném pořadí, je to důvodem k popření pohledávky, nikoli důvodem k odstraňování vad přihlášky.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 55/2019-122 ze dne 26.1.2021)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce R. S., narozeného XY, bytem XY, proti žalovanému cityTECH s. r. o., se sídlem v P., zastoupenému Mgr. M.M., advokátem, se sídlem v P., o určení výše vykonatelné pohledávky pro dobu, po kterou trvalo insolvenční řízení, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 189 ICm XY jako incidenční spor v insolvenční věci žalobce, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 89 INS XY, o dovolání žalovaného proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 24. října 2018, č. j. 189 ICm XY, 103 VSPH XY (MSPH 89 INS XY), tak, že dovolání žalovaného proti druhému výroku rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 24. října 2018, č. j. 189 ICm XY, 103 VSPH XY (MSPH 89 INS XY), o nákladech řízení se odmítá. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. října 2018, č. j. 189 ICm XY, 103 VSPH XY (MSPH 89 INS XY), se zrušuje a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 25. května 2017, č. j. 189 ICm XY, Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Zamítl žalobu, kterou se žalobkyně (JUDr. J.F., jako insolvenční správkyň dlužníka R. S.) domáhala určení, že pohledávka žalovaného (cityTECH s. r. o.) za dlužníkem, přihlášená do insolvenčního řízení vedeného u insolvenčního soudu pod sp. zn. MSPH 89 INS XY jako pohledávka č. 7, nárok č. 2 (dále jen „dílčí pohledávka č. 2“), jako vykonatelná pohledávka ve výši 1.618.892 Kč, není po právu (bod I. výroku).

[2] Určil, že žalovaný nemá vůči žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení (bod II. výroku).

2. Insolvenční soud dospěl po provedeném dokazování k závěru, že žalobkyně neprokázala, že jde o duplicitně přihlášený nárok [že předmětná (směnečná) pohledávka zajišťuje pohledávku, kterou žalovaný přihlásil stejnou přihláškou jako „nárok č. 1“ (dále jen „dílčí pohledávka č. 1“)]

3. K odvolání žalobkyně (proti výroku o věci samé) i žalovaného (proti výroku o nákladech řízení) Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 24. října 2018, č. j. 189 ICm XY, 103 VSPH XY (MSPH 89 INS XY):

[1] Změnil rozsudek insolvenčního soudu tak, že žaloba se zamítá pro předčasnost (první výrok).

[2] Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (druhý výrok).

4. Odvolací soud – vycházejí z ustanovení § 7, § 173 odst. 4, § 174 odst. 2, § 176, § 177, § 188 a § 198 odst. 2 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), z ustanovení § 42 odst. 4 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), a z ustanovení § 9 a § 21 vyhlášky č. [311/2007](#) Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona – dospěl po přezkoumání rozhodnutí insolvenčního soudu k následujícím závěrům:

5. Přihláška pohledávky žalovaného trpí vadami, jež ji činí nepřezkoumatelnou. Žalovaný odvozoval pohledávku ze směnečného platebního rozkazu s odkazem na smlouvu o postoupení pohledávek uzavřenou mezi ním a společností ACQUIRE CZ, s. r. o. (dále jen „společnost A“). Společnost A (původní majitel pohledávky a její přihlašovatel) však opřela dílčí pohledávku č. 2 o směnku, kterou nijak blíže neoznačila (výstavcem, datem vystavení a splatnosti, směnečným penízem atd.), „ani se jí nedovolávala“.

6. Ač společnost A označila jako důvod vykonatelnosti dílčí pohledávky č. 2 směnečný platební rozkaz, neuvedla jej jako přílohu přihlášky. Směnku, na jejímž podkladě byl vydán směnečný platební rozkaz, tak na základě údajů plynoucích z přihlášky nebylo lze jakkoli blíže identifikovat.

7. Společnost A (a posléze žalovaný) upřesnily označení směnky (jako vlastní, vystavené na řad Družstva PODSLOVAN, bez protestu, s tím, že k převodu směnky může dojít toliko rubopisem) až v průběhu sporu.

8. Žalobkyně převzala bez dalšího nedostatečnou identifikaci směnečného závazku z přihlášky do seznamu přihlášených pohledávek a popřela směnečnou pohledávku (zřejmě co do jistiny a části příslušenství spočívajícího v úroku z prodlení) s argumentací o (kauzální) povinnosti dlužníka plnit dle smlouvy o půjčce ze dne 22. září 2004, aniž odstraňovala neúplnost přihlášky. Přitom opomněla zhodnotit možnost přezkoumání dílčí pohledávky č. 2 ve vztahu k úplnosti údajů přihlášky co do identifikace této pohledávky a požadavku na doložení její vykonatelnosti, i to, že popěrný úkon je u vykonatelné pohledávky limitován důvody uvedenými v § 199 odst. 2 insolvenčního zákona.

9. Namísto odstraňování nedostatků přihlášky tak žalobkyně brojila proti skutečnostem, jež neplynou z obsahu přihlášky (ani z příloh k ní připojených).

10. Na výše uvedeném základě má odvolací soud přihlášku za neúplnou co do vylíčení rozhodujících skutečností týkajících se „stanovení důvodu“ dílčí pohledávky č. 2; z přihlášky samotné totiž nelze seznat, z jaké směnky společnost A pohledávku dovozovala. U směnečné pohledávky je přitom právo přímo spojeno se smenkou, jež musí být individualizována a doložena tak, aby nedošlo k její záměně s jinou smenkou, přičemž směnečný platební rozkaz je (toliko) titulem pro vykonání takové pohledávky. Právní posouzení věci (v rovině zkoumání předpokladů, za nichž mohlo být takové rozhodnutí vydáno) se pak projevuje v tom, že soud takové rozhodnutí (které neobsahuje žádné

odůvodnění) vydal, a je významné (jen) z pohledu přípustnosti popření směnečné vykonatelné pohledávky v mezích stanovených § 199 insolvenčního zákona.

11. Přezkum přihláškou uplatněné směnečné pohledávky (dílní pohledávky č. 2) tedy nemohl mít zákonem předvídané účinky. Žalovaná (společnost A) se pak dovolává konkrétní směnky až v žalobě, přičemž své právo z ní nedovojuje na základě rubopisu (omezuje se na argumentaci smlouvami o postoupení pohledávky).

12. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání (posléze doplněné podáními ze dne 10. prosince 2018 a 18. prosince 2018), jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právních otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, respektive právních otázek, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly zcela vyřešeny, jsou dovolacím soudem rozhodovány rozdílně a „dovolacím soudem mají být po právní stránce posouzeny jinak“, a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

13. Dovolatel nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu o předčasnosti žaloby. Míni, že s přihlédnutím k dikci § 199 odst. 3 insolvenčního zákona již po uplynutí lhůty k podání incidenční žaloby (počítané od data konání přezkumného jednání) takový postup není možný, a že odvolací soud přezkoumal žalobu nad označeným ustanovením povolený rámeček. Dále dovolatel pokládá za nesprávný i úsudek odvolacího soudu o neúplnosti přihlášky, maje za to, že dílní pohledávka č. 2 je v přihlášce individualizována jednoznačně a nezaměnitelně, a že dostačující jsou i listiny k přihlášce připojené. V posledním doplnění dovolání dovolatel dovozuje, že pro případný přezkum dílní přihlášky č. 2 by po rozhodnutí odvolacího soudu bylo nutno nařídit zvláštní přezkumné jednání; podmínky pro takový postup dle § 192 odst. 4 insolvenčního zákona však dány nejsou. Přitom usuzuje, že tento jeho názor potvrzují závěry formulované v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. července 2008, sen. zn. 1 VSPH 94/2008, uveřejněném pod číslem 13/2009 Sb. rozh. obč.

14. Žalobkyně ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout, majíc napadený rozsudek za správný a uvádějíc, že dovolatel řádně nevymezil přípustnost dovolání ani dovolací důvod.

15. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

16. Nejvyšší soud nepřehlédl, že usnesením ze dne 21. října 2020, č. j. MSPH 89 INS XY, zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne, v 16.37 hodin, insolvenční soud (mimo jiné) vzal na vědomí splnění oddlužení dlužníka. Vzhledem k tomu, že insolvenční řízení v této věci bylo zahájeno před 1. červnem 2019, uplatní se pro ně s přihlédnutím k článku II (Přechodné ustanovení) zákona č. [31/2019](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ustanovení § 413 insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. května 2019. Výše označené usnesení tak ve výroku, jímž insolvenční soud vzal na vědomí splnění oddlužení dlužníka (proti němuž není odvolání přípustné), nabylo právní moci (a insolvenční řízení skončilo) 21. října 2020. V souladu s ustanovením § 159 odst. 1 písm. a/, odst. 4 a 5 insolvenčního zákona (v témže rozhodném znění), se k 21. říjnu 2020 stal

účastníkem řízení namísto insolvenční správkyně dlužník a předmětný spor se od uvedeného data považuje za spor o určení výše pohledávky „pro dobu, po kterou trvalo insolvenční řízení“ (což se promítlo i v záhlaví rozhodnutí Nejvyššího soudu).

17. Dovolatel podal dovolání výslovně „do všech“ výroků napadeného rozhodnutí. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti druhému výroku napadeného rozhodnutí o nákladech řízení, je Nejvyšší soud odmítl podle § 243c odst. 1 věty první o. s. ř., jelikož potud dovolatel způsobem odpovídajícím požadavku ustanovení § 241a odst. 2 o. s. ř. nevymezil důvod přípustnosti dovolání a ohledně tohoto výroku dovolatel v dovolání žádným způsobem ani neargumentoval. K vymezení přípustnosti dovolání srov. především usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné pod číslem 4/2014 Sb. rozh. obč., jakož i stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 28. listopadu 2017, sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16, uveřejněné pod číslem 460/2017 Sb. Potud je navíc dovolání objektivně nepřipustné (jak plyne z § 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

18. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti prvnímu výroku napadeného rozhodnutí (o věci samé), pak Nejvyšší soud přes nedostatky, jimiž dovolání v dotčeném ohledu trpí, shledává dovolání přípustným dle § 237 o. s. ř., když potud pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., vypočtených v § 238 o. s. ř. a poměřováno obsahem dovolání, jsou Nejvyššímu soudu předkládány k řešení otázky dovolacím soudem nezodpovězené (co do možnosti zamítnout žalobu pro předčasnost a co do možnosti konání zvláštního přezkumného jednání po zamítnutí žaloby pro předčasnost). Nadto Nejvyšší soud má dovolání za přípustné i pro rozpor s níže označenou judikaturou, identifikovatelnou Nejvyšším soudem i bez výslovného pojmenování v dovolání (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 11. června 2018, sp. zn. II. ÚS 2109/17, uveřejněný pod číslem 109/2018 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nebo důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2020, sp. zn. 24 Cdo 844/2020).

19. Poměřováno obsahem dovolání, je rovněž zjevné, že dovolatel jím uplatňuje dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 1 o. s. ř.

20. Zbývá dodat, že jakkoli byla žaloba vůči dovolateli (žalovanému) zamítnuta, je i tak (se zřetelem k tomu, že šlo o „zamítnutí pro předčasnost“) subjektivně legitimován k podání předmětného dovolání; srov. již usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 2018, sen. zn. 29 ICdo 117/2016, v němž Nejvyšší soud vysvětlil, že takový výsledek nelze pokládat za „procesní úspěch“ žádné ze stran sporu, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. prosince 2019, sen. zn. 29 ICdo 133/2018.

21. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

22. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

23. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

24. Pro právní posouzení věci jsou rozhodná především následující zjištění (jak se podávají z insolvenčního spisu a jak z nich vyšly oba soudy):

[1] Společnost A podáním datovaným 16. dubna 2015, došlým insolvenčnímu soudu téhož dne, přihlásila do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka na předepsaném formuláři

nezajištěnou vykonatelnou dílčí pohledávku č. 2 v celkové výši 1.670.062 Kč, tvořenou jistinou ve výši 1.004.116 Kč a příslušenstvím představovaným úroky z prodlení a náklady řízení v celkové výši 665.946 Kč, s tím, že konkrétně jde o 6% „úrok z prodlení“ z částky 1.000.780 Kč za dobu od 21. prosince 2004 do 18. března 2015 a o náklady řízení ve výši 51.170 Kč [formulář, rubriky Typ pohledávky, Výše jistiny, 08 (vykonatelnost), 09 (Příslušenství)].

[2] V přihlášce (dílčí pohledávky č. 2) dále přihlašovatel uvedl:

- V rubrice 06 (Důvod vzniku):

„Závazek ze směnky (směnečný peníz ve výši 1.000.780 Kč plus směnečná odměna 3.336 Kč)“

- V rubrice 07 (Další okolnosti): „Pohledávka přiznaná směnečným platebním rozkazem Městského soudu v Praze č. j. 54 Cm 56/2006-56 ze dne 2. 1. 2007, který nabyl právní moci dne 7. 2. 2007. Dále bylo dne 9. 11. 2007 vydáno Obvodním soudem pro Prahu 4 usnesení o nařízení exekuce č. j. 66 Nc 22046/2007-5“.

[3] Při přezkumném jednání, jež se konalo u insolvenčního soudu 3. června 2015 (B-8), popřela insolvenční správkyňe dlužníka dílčí pohledávku č. 2 (přezkoumanou jako vykonatelnou a nezajištěnou) ve výši 1.618.892 Kč (tedy vyjma příslušenství tvořeného náklady řízení ve výši 51.170 Kč), přičemž jako důvod popření uvedla:

„Jedná se o duplicitní nárok k nároku uplatněnému pod č. P7/1 (rozuměj k dílčí pohledávce č. 1), když tento nárok vyplývá ze směnky vystavené dlužníkem, která sloužila jako zajištění závazku ve výši 1.680.000 Kč ze smlouvy o půjčce ze dne 22. září 2004, k němuž dlužník přistoupil prohlášením“.

25. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona:

§ 174

(...)

(2) Přihláška pohledávky musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat důvod vzniku a výši přihlašované pohledávky. Důvodem vzniku přihlašované pohledávky se rozumí uvedení skutečností, na nichž se pohledávka zakládá.

(...)

(4) Jde-li o pohledávku vykonatelnou, musí věřitel v přihlášce uvést i skutečnosti, o které vykonatelnost opírá.

§ 177

K přihlášce pohledávky je nutné připojit listiny, kterých se přihláška dovolává. Vykonatelnost pohledávky se prokazuje veřejnou listinou.

§ 192

Popření přihlášených pohledávek

(...)

(4) Věřitel může až do skončení přezkumného jednání, dokud jeho pohledávka není zjištěna, měnit výši přihlašované pohledávky. Jestliže v důsledku této změny není možné přezkoumat přihlášenou pohledávku při nařízeném přezkumném jednání, nařídí insolvenční soud zvláštní přezkumné jednání. Věřitel je však povinen uhradit ostatním věřitelům na jejich žádost náklady, které jim vznikly v souvislosti s jejich účastí na zvláštním přezkumném jednání.

§ 199

Popření vykonatelné pohledávky insolvenčním správcem

(1) Insolvenční správce, který popřel vykonatelnou pohledávku, podá do 30 dnů od přezkumného jednání u insolvenčního soudu žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli, který vykonatelnou pohledávku přihlásil. Lhůta je zachována, dojde-li žaloba nejpozději posledního dne lhůty soudu.

(2) Jako důvod popření pravosti nebo výše vykonatelné pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu lze uplatnit jen skutečnosti, které nebyly uplatněny dlužníkem v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí; důvodem popření však nemůže být jiné právní posouzení věci.

(3) V žalobě podle odstavce 1 může žalobce proti popřené pohledávce uplatnit pouze skutečnosti, pro které pohledávku popřel.

26. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona jak v době, kdy soud zjistil úpadek dlužníka (18. března 2015), tak v době, kdy se konalo přezkumné jednání (3. června 2015), přičemž ustanovení § 174 odst. 2 a 4, § 177, § 192 odst. 4 a § 199 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona nedoznala změn až do vydání napadeného rozhodnutí (s tou výjimkou, že pravidlo vyjádřené v § 177 insolvenčního zákona nyní tvoří jeho odstavec 1). Změna, k níž s účinností od 1. července 2017 došlo [po novele provedené zákonem č. [64/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony] v textu § 199 odst. 1 insolvenčního zákona tím, že za slovo „jednání“ byla vložena slova „nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/“, do poměrů této věci (v níž se přezkumné jednání konalo již 3. června 2015) nezasahuje.

27. V takto ustaveném skutkovém a právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním otevřeným právním otázkám následující závěry:

a/ K zamítnutí žaloby pro předčasnost po uplynutí lhůty k podání žaloby.

28. To, že Nejvyšší soud neshledává žádné překážky, pro které by nemohlo dojít k zamítnutí žaloby o určení pravosti nebo výše vykonatelné pohledávky pro předčasnost, vyjde-li v průběhu incidenčního řízení najevo, že přihláška pohledávky, jejíž pravost nebo výše je řešena, má vady, které bránily jejímu přezkumu, plyne (via facti) již z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2018, sen. zn. 29 ICdo 50/2016. V něm Nejvyšší soud měl okolnost, že přihláška sporné pohledávky trpí vadami bránícími jejímu přezkumu, za důvod pro zrušení dovoláním napadeného rozsudku odvolacího soudu, přičemž incidenční řízení se týkalo právě vykonatelné pohledávky. Jestliže Nejvyšší soud dovolání k zodpovězení této otázky přesto připustil, učinil tak proto, že v posledně označeném rozhodnutí

nebyla jeho argumentace cíleně zaměřena na dovolatelem zdůrazňovanou odlišnost postupu u vykonatelné pohledávky.

29. Ustálená rozhodovací praxe soudů, jež připouští zamítnutí žaloby o určení pravosti nebo výše pohledávky „pro předčasnost“, vychází z teze, že součástí právního posouzení věci soudem ve sporu o pravost nebo výši pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka a popřené některou z oprávněných osob (insolvenčním správcem, jiným věřitelem, a v některých případech též dlužníkem) vždy musí být závěr o splnění předpokladů, za nichž se soud může důvodností nároku uplatněného incidenční žalobou vůbec zabývat. Zjistí-li insolvenční soud, který rozhoduje o pravosti nebo výši popřené pohledávky, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, musí žalobu pro předčasnost zamítnout. Na základě takového rozsudku je třeba v insolvenčním řízení přistoupit zákonem stanoveným způsobem k odstraňování vad přihlášky a poté k novému přezkumu přihlášené pohledávky. Srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2016, sen. zn. 29 ICdo 56/2014, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2018, sen. zn. 29 NSČR 137/2017, uveřejněné v časopise Soudní judikatura, číslo 11, ročníku 2019, pod číslem 121, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 2018, sen. zn. 29 ICdo 117/2016.

30. K výše řečenému Nejvyšší soud dodává, že má za samozřejmé, že nedostatky přihlášky, jež brání přezkumu nevykonatelné pohledávky, se mohou vyskytovat ve stejné míře i v přihlášce vykonatelné pohledávky. Nevidí proto v dotčeném ohledu žádný důvod jiného postupu jen proto, že vadami bránícími přezkoumání pohledávky je zatížena přihláška vykonatelné pohledávky. Jinak řečeno, zjistí-li insolvenční soud, který rozhoduje o pravosti nebo výši popřené pohledávky, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, musí žalobu pro předčasnost zamítnout bez zřetele k tomu, zda předmětem sporu je vykonatelná pohledávka. O uplynutí lhůty k podání žaloby nebo o koncentraci popěrného úkonu ve smyslu ustanovení § 199 odst. 3 insolvenčního zákona nemá smysl hovořit (ve vztahu k možnosti zamítnout žalobu pro předčasnost z výše popsaných příčin jde o argumentaci bezcennou). Zamítnutí žaloby pro předčasnost v takové situaci totiž vrací přezkum pohledávky (lhostejno zda vykonatelné) do stadia před přezkumným jednáním; výsledky dosavadního přezkumu pohledávky jsou nepoužitelné a osoba oprávněná popřít pohledávku tak po odstranění vad přihlášky může učinit (chce-li zabránit zjištění pohledávky, musí učinit) bez zřetele k tomu, zda (a v jaké podobě) popřela pohledávku před zamítnutím žaloby pro předčasnost (srov. opět usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 137/2017). Dovolání proto potud není důvodné.

b/ Ke zvláštnímu přezkumnému jednání o pohledávce, jejíž přihláška měla vady bránící přezkumu

31. Jak plyne z dikce § 192 odst. 4 insolvenčního zákona, toto ustanovení řeší situaci, kdy věřitel změní výši řádně (bez vad) přihlášené pohledávky až v průběhu přezkumného jednání. O takový případ v dané věci nejde. Ze závěrů uvedených v odstavci 29. a 30. naopak plyne, že tam, kde insolvenční soud zamítl žalobu o určení pravosti nebo výše popřené pohledávky (lhostejno, zda vykonatelné) „pro předčasnost“ proto, že přihláška pohledávky měla v části, o které má v incidenčním sporu rozhodnout, vady bránící přezkumu přihlášené pohledávky, se věc vrací (právní mocí takového rozhodnutí) do stadia insolvenčního řízení před nařízením přezkumného jednání o takové pohledávce (jako by se o ní žádné přezkumné jednání ještě nekonalo). Přezkumné jednání konané ohledně pohledávky poté, co její přihlašovatel po zamítnutí žaloby pro předčasnost opravil vady přihlášky bránící přezkumu pohledávky, tak není zvláštním přezkumným jednáním ve smyslu ustanovení § 192 odst. 4 insolvenčního zákona. Dovolání proto ani potud není důvodné.

c/ K identifikaci dílčí pohledávky č. 2.

32. Důvodem vzniku přihlašováné pohledávky se rozumí skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá (srov. § 174 odst. 2 větu druhou insolvenčního zákona), tedy skutkové okolnosti, z nichž lze usuzovat na existenci této pohledávky, nikoliv (pouhá) právní kvalifikace pohledávky. Skutkové okolnosti přitom musí být vylíčeny tak, aby v přihlášce popsáný skutek (skutkový děj), na jehož základě věřitel uplatňuje (přihlašuje) svůj nárok do insolvenčního řízení, umožňoval jeho jednoznačnou individualizaci (nemožnost záměny s jiným skutkem). Vylíčení těchto skutečností (jež může mít – zprostředkovaně – původ i v odkazu na listinu, kterou věřitel připojí k přihlášce) slouží k vymezení předmětu přihlášky po skutkové stránce. K tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2017, sen. zn. 29 NSČR 107/2015, uveřejněné pod číslem 155/2018 Sb. rozh. obč.

33. Obsahuje-li přihláška pohledávky do insolvenčního řízení údaje, jež nezaměnitelným způsobem identifikují skutek (skutkový děj), na jehož základě insolvenční věřitel přihlašuje svůj nárok (v peněžité formě) do insolvenčního řízení, ale tento věřitel (přihlašovatel pohledávky) ani do skončení přezkumného jednání nevyličil všechny skutečnosti významné pro posouzení, zda jde o pohledávku pravou, uplatněnou ve správné výši a ve správném pořadí, je to důvodem k popření pohledávky, nikoli důvodem k odstraňování vad přihlášky. Srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. ledna 2019, sen. zn. 29 ICdo 50/2017, uveřejněného v časopise Soudní judikatura, číslo 6, ročníku 2020, pod číslem 57.

34. Platí rovněž, že uplatňuje-li věřitel v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka pouze pohledávku ze zajišťovací směnky, nemusí přihláška pohledávky (z hlediska vymezení právního důvodu jejího vzniku) obsahovat také údaje o směnkou zajištěné pohledávce, případně o dalších okolnostech, jež vznik přihlašováné směnečné pohledávky doprovázely (např. zda předmětná směnka byla původně vystavena jako blankosměnka, jaký byl podle ujednání účastníků obsah uděleného vyplňovacího práva apod.). Pro skutkové vymezení předmětu přihlášky (jsou-li uplatňována jen práva ze směnky) není vylíčení takových okolností potřebné (právně významné) a přihlašujícího věřitele ohledně těchto skutečností nezatěžuje ani břemeno tvrzení, ani břemeno důkazní; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. července 2017, sen. zn. 29 ICdo 51/2015.

35. Poměřováno výše citovanými závěry, údaje o „důvodu vzniku“ dílčí pohledávky č. 2 v přihlášce dovolatelovy pohledávky nezaměnitelným způsobem (dostatečně) identifikují skutek (skutkový děj), na jehož základě věřitel přihlašuje svůj nárok (v peněžité formě) do insolvenčního řízení dlužníka. Poukazoval-li přihlašovatel pohledávky při uplatnění práva ze směnky na směnečný platební rozkaz, jenž mu přihlašováné nároky přiznal, pak prostřednictvím tohoto odkazu také dostatečně konkretizoval směnku, podle níž byl vydán směnečný platební rozkaz. Srov. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 2017, sen. zn. 29 ICdo 99/2015.

36. Věřitel vykonatelné pohledávky dokládá její existenci (v souladu s § 177 insolvenčního zákona) zásadně jen pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, jímž mu byla přiznána přihlašováná pohledávka, což platí i v případě vykonatelných směnečných pohledávek (typově směnečných pohledávek přiznaných pravomocným a vykonatelným směnečným platebním rozkazem); srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 99/2015. Procesní úkon, jímž je přihláška pohledávky, však není vadný jen proto, že k němu není připojena příloha, jež má dokládat v něm uvedené skutečnosti; to, že příslušná osoba řádně nedoloží, co tvrdí, nečiní její podání (lhostejno, zda jde o žalobu nebo o přihlášku) neúplným nebo jinak vadným; může jít jen o důvod, pro který nárok takovým podáním uplatněný nebude shledán opodstatněným. V tom, že přihlašovatel pohledávky nepřipojil k přihlášce (ač tak v souladu s ustanovením § 177 insolvenčního zákona dozajista měl učinit) směnečný platební rozkaz (v přihlášce konkretizovaný), o který opíral přihlašovánou vykonatelnou směnečnou pohledávku, tedy nebylo lze spatřovat vadu přihlášky (jak nesprávně

uzavřel odvolací soud, srov. odstavec 6. výše).

37. Důvod odstraňovat vady přihlášky ohledně dílčí pohledávky č. 2 tedy v poměrech dané věci nebyl dán. Právní posouzení věci odvolacím soudem, jež vybočuje z ustálené judikatury Nejvyššího soudu označené výše, tedy správné není a dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl tudíž uplatněn právem.

38. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené rozhodnutí zrušil (včetně závislého výroku o nákladech řízení) a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)